

IX

DASAR LUAR MALAYSIA

INTERNATIONAL BILATERALISM AND MULTILATERALISM

9.1

Latar Belakang Dasar Luar

1

SEBELUM MELAKA

Kerajaan-kerajaan awal seperti P'an-p'an, Langkasuka dan Chih-t'u mengadakan hubungan dengan China

Kerajaan P'an-p'an menghantar utusan ke China pada tahun 424 Masihi

Kerajaan Langkasuka menghantar utusan ke China pada tahun 523 Masihi

Kerajaan Chih-t'u menghantar utusan ke China pada tahun 608 Masihi

9.1

Latar Belakang Dasar Luar

2

K.M. MELAKA

Kesultanan Melayu Melaka mempunyai hubungan yang erat dengan pelbagai kerajaan di rantau atau di luar Alam Melayu pada abad ke-15 dan ke-16

Hubungan ini terjalin dalam dua bentuk, iaitu hubungan diplomatik dan perdagangan

Hubungan diplomatik dilaksanakan melalui penghantaran utusan

Hubungan perdagangan dijalankan dengan beberapa buah kerajaan dan wilayah yang mendatangkan keuntungan kepada Melaka

Hubungan Diplomatik

China

Ryukyu

Siam

Turki

Pasai

Makassar

Hubungan Perdagangan

Hadhramaut
(Yaman)

Parsi

Pegu

Mesir

China

Luzon

Bengal

Turki

Gujerat

Koromandel

9.1

Latar Belakang Dasar Luar

2

K.M. MELAKA

KEPENTINGAN HUBUNGAN LUAR KESULTANAN MELAYU MELAKA ABAD KE-15

Menjamin
kestabilan dan
keselamatan
kerajaan

Menjamin
kemakmuran
Melaka melalui
hubungan
perdagangan
dengan negara
lain

Mengekalkan
Penguasaan
terhadap aktiviti
perdagangan
di Selat Melaka

Memperoleh
perakuan tentang
kedaulatan
Melaka

Membantu
Melaka muncul
sebagai pusat
penyebaran
Islam

9.1

Latar Belakang Dasar Luar

3

ZAMAN BRITISH

Hal ehwal luar negeri Melayu, Negeri-negeri Selat, Sarawak dan Sabah dikawal oleh Pejabat Tanah Jajahan di London

4

KEMERDEKAAN

Kemerdekaan membolehkan kita menggubal sendiri dasar luar untuk kepentingan negara

Terdapat dua perkembangan penting dalam dasar luar :

- (i) Semasa tempoh pentadbiran Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, dasar luar berbentuk probarat dan antikomunis.
- (ii) Semasa tempoh pentadbiran Tun Abdul Razak Hussein, dasar luar Malaysia lebih bersikap tidak memihak dan menjalinkan hubungan dengan negara lain tanpa mengira ideologi.

9.2

Asas Penggubalan Dasar Luar

MATLAMAT PENGGUBALAN

- ⊗ **Kepentingan dasar luar** : mempengaruhi tindakan negara dalam menghadapi suasana perkembangan politik wilayah, serantau dan antarabangsa
- ⊗ **Kejayaan dasar luar Malaysia** : dapat diukur dengan wujudnya hubungan berbaik-baik serta kerjasama yang erat dalam bidang ekonomi, politik, pertahanan serta kebudayaan pada peringkat antarabangsa
- ⊗ **Kementerian Luar Negeri** :
 - persediaan asas untuk menubuhkan Kementerian Luar Negeri telah bermula sejak tahun 1956 dan dikenali sebagai Kementerian Hal Ehwal Luar
 - nama kementerian ini diubah menjadi Kementerian Luar Negeri pada tahun 1966
 - kementerian ini berpindah dari Bangunan Sultan Abdul Samad ke kompleks baharunya dan dikenali sebagai Wisma Putra yang terletak di Bukit Petaling, Kuala Lumpur
 - Kementerian Luar Negeri memulakan operasinya di No.1, Jalan Wisma Putra, Presint 2, Putrajaya pada 17 September 2001
 - Wisma Putra berperanan menggubal dasar luar serta menjaga kepentingan nasional Malaysia pada peringkat antarabangsa

9.2

Asas Penggubalan Dasar Luar

MATLAMAT PENGGUBALAN

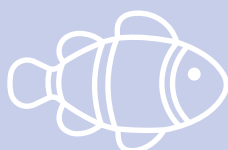
Mempertahankan kemerdekaan dan kedaulatan negara

Melindungi kepentingan nasional

Mempertahankan dan memajukan kepentingan Malaysia

Memupuk hubungan baik dengan negara luar

Menghadapi perkembangan serta cabaran politik, ekonomi dan sosial

9.2

Asas Penggubalan Dasar Luar

- FAKTOR PENGGUBALAN
DASAR LUAR

Ikatan Sejarah

Nilai sejarah yang dilalui merupakan dasar luar yang digubal berdasarkan adanya ikatan sejarah antara negara ini dengan negara lain.

- Ikatan sejarah dan budaya dengan negara serantau dan antarabangsa yang menyebabkan Malaysia menjalinkan hubungan rapat dengan negara-negara ini :

Singapura

Indonesia

Brunei

Filipina

Thailand

Burma(Myanmar)

China

India

- Ikatan keagamaan yang terjalin sejak sekian lama :

Arab Saudi

Mesir

Yaman

Turki

- Selepas mencapai kemerdekaan, negara kita telah menyertai pertubuhan Komanwel.

Pertubuhan
Komanwel

9.2

Asas Penggubalan Dasar Luar

- FAKTOR PENGGUBALAN DASAR LUAR

Keperluan Nasional

Keperluan nasional bermaksud memberikan keutamaan kepada kepentingan negara. Dalam menggubal dasar luar, kepentingan negara diberikan perhatian utama untuk menjaga kedaulatan mahupun dasar yang menguntungkan negara.

- Kedudukan yang strategik menjadi perkiraan utama dalam membentuk dasar luar dengan negara serantau.
- Hubungan baik dengan negara luar membolehkan Malaysia menjaga kebajikan rakyat Malaysia yang berada di luar negara sekiranya diperlukan.
- Kepentingan ekonomi dan keamanan menyebabkan Malaysia mengamalkan dasar luar yang bebas dan berkecuali serta menjalinkan hubungan dengan semua negara tanpa mengira ideologi.

Penggubalan Dasar Luar
untuk memenuhi
Keperluan Nasional

Kedudukan yang
strategik

Menjaga
kebajikan rakyat
Malaysia yang
berada di luar
negara

Kepentingan
ekonomi dan
keamanan

9.2

Asas Penggubalan Dasar Luar

- FAKTOR PENGGUBALAN
DASAR LUAR

Kepimpinan

Kebijaksanaan dan kebolehan seseorang pemerintah negara turut menjadi asas penting dalam penggubalan dasar luar Malaysia. Pemimpin perlu peka akan perkembangan pada peringkat antarabangsa serta perubahan yang berlaku bagi menentukan hala tuju dasar luar negara.

- Dasar menjalinkan hubungan dengan negara sedang membangun pada tahun 1990-an merupakan satu perubahan sikap pemimpin yang sebelum ini lebih cenderung kepada negara maju.
- Malaysia telah menjalinkan hubungan dengan negara sedang membangun di Afrika dan negara kepulauan di Pasifik Selatan.

Bendera Afrika Selatan

9.2

Asas Penggubalan Dasar Luar

- FAKTOR PENGGUBALAN
DASAR LUAR

Persekitaran Luar

Perkembangan politik, ekonomi dan sosial antarabangsa yang sentiasa berubah menyebabkan penggubalan dasar luar Malaysia disesuaikan dengan perubahan yang berlaku. Penggubalan dasar luar negara ditentukan oleh perkembangan yang berlaku pada peringkat antarabangsa.

- Ketika era Perang Dingin, dasar luar negara dilihat lebih probarat.
- Malaysia mengubah dasar daripada probarat kepada tidak berpihak berdasarkan perkembangan yang berlaku pada tahun 1970-an.

Perang Dingin ialah konflik politik yang melibatkan dua kuasa, iaitu negara Blok Barat yang diterajui oleh Amerika Syarikat dengan negara Blok Timur yang diterajui oleh Kesatuan Soviet.

9.3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu(PBB)

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu(PBB)

- ✎ Ditubuhkan pada 1945
- ✎ Mengekalkan keamanan dan kestabilan dunia

Pelibatan Malaysia dalam PBB

- ✎ Malaysia menjadi anggota PBB sejak negara mencapai kemerdekaan
- ✎ Dr. Ismail Abdul Rahman dilantik sebagai wakil tetap ke PBB yang pertama
- ✎ Pelibatan Malaysia dilakukan dengan mendukung Piagam PBB serta menyertai agensi PBB
- ✎ Pelibatan Malaysia menjadi bukti jelas komitmen Malaysia untuk bekerjasama dan mewujudkan keamanan pada peringkat dunia

Mendukung Piagam PBB

- ✎ Mendukung penuh Piagam PBB yang selaras dengan pendirian negara kita iaitu menegakkan hak asasi manusia dan menggariskan prinsip yang antaranya berkaitan dengan pencapaian taraf hidup dan hak asasi manusia untuk semua tanpa membezakan kaum, jantina, bahasa atau agama
- ✎ Contoh :

Konsep hormat-menghormati kedaulatan wilayah negara lain

Tidak campur tangan dalam urusan hal ehwal negara lain

9.3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu(PBB)

Terlibat dalam Agensi PBB

United Nations of Educational,
Scientific and Cultural
Organisation(UNESCO)

- ✎ Dikenali sebagai Pertubuhan Pendidikan, Sains dan Kebudayaan PBB)
- ✎ Membolehkan beberapa tapak di Malaysia, iaitu Gunung Mulu dan Taman Kinabalu(2000), Bandar Melaka dan Georgetown(2008) serta Lembah Lenggong(2012) diiktiraf sebagai Tapak Warisan Dunia

Food and Agricultural
Organization(FAO)

- ✎ Dikenali sebagai Pertubuhan Makanan Sedunia)
- ✎ Bidang pengeluaran makanan

World Health
Organization(WHO)

- ✎ Dikenali sebagai Pertubuhan Kesihatan Sedunia
- ✎ Bidang kesihatan dan perubatan

9.3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu(PBB)

United Nations High
Commissioner for
Refugees (UNHCR)

- ✎ Dikenali sebagai Pesuruhjaya Tinggi Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Pelarian
- ✎ Malaysia memberikan kebenaran kepada PBB untuk membuka pejabat UNHCR di Kuala Lumpur
- ✎ Merupakan badan yang bertanggungjawab menjaga dan melindungi golongan pelarian serta golongan yang tidak bernegara

Majlis Keselamatan

UN Security Council

- ✎ Badan penting di PBB
- ✎ Bertanggungjawab mengekalkan keamanan dan keselamatan antarabangsa
- ✎ Malaysia dipilih sebanyak empat kali sebagai anggota tidak tetap Kerusi Majlis Keselamatan PBB

Tahun 1965

Tahun 1989-1990

Tahun 1999-2000

Tahun 2015-2016

9.3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu(PBB)

Sumbangan dalam Misi Pengaman

- ✎ Disiplin dan kemampuan pasukan tentera Malaysia dalam menggalas tugas misi pengaman ini sememangnya diakui oleh PBB
- ✎ Tugas pasukan pengaman :
 - Memastikan keselamatan penduduk
 - Mengawasi gencatan senjata dalam perang saudara
 - Mendaulatkan undang-undang negara yang terlibat

Misi Pegawai Pemerhati

- ✎ Tugas Pegawai Pemerhati :
 - Membantu pentadbiran dan pengurusan
 - Memberikan latihan teknikal
 - Menjadi jurubahasa

Tokoh Malaysia dalam Agensi PBB

TAN SRI DR. JEMILAH MAHMOOD

Doktor perubatan dan aktivitis kemanusiaan

- ✎ 2008 : merupakan seorang daripada 16 orang ahli yang dilantik oleh Setiausaha Agung PBB sebagai Penasihat Kumpulan Tabung Tindakan Kecemasan Pusat
- ✎ 2009 – 2011 : terlibat dengan United Nations Population Fund(UNFPA), sebuah agensi PBB di New York
- ✎ 2014 : menjawat jawatan Ketua Sekretariat Sidang Kemuncak Kemanusiaan Dunia di PBB yang menyelaraskan aktiviti kemanusiaan di seluruh dunia

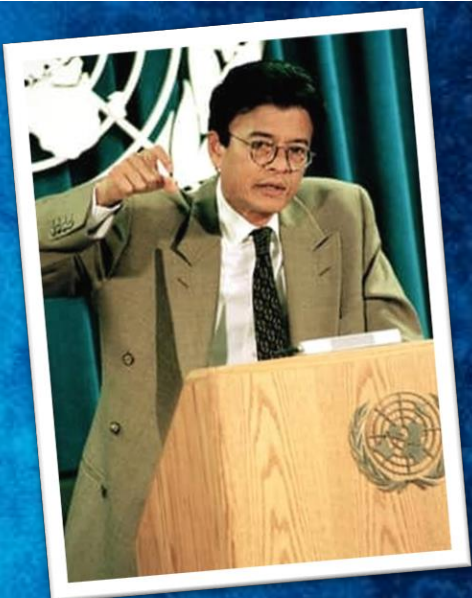
9.3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu(PBB)

DATUK MAIMUNAH MOHD SHARIF
Penjawat awam

- ✦ 2017 – 2020 : mengetuai UN – Habitat dan merupakan wanita pertama di Asia yang menjawat jawatan tersebut
- ✦ UN – Habitat dianggap sebagai agensi paling aktif di dunia yang memberikan tumpuan kepada kehidupan bandar yang mapan ketika populasi dunia berkembang dengan pesatnya

TAN SRI RAZALI ISMAIL
Tokoh diplomat

- ✦ 1990-1992 : mengetuai delegasi Malaysia ke Mesyuarat United Nations Development Programme(UNDP)
- ✦ 1991 : dilantik sebagai Naib Presiden Majlis Ekonomi dan Sosial PBB(Economic and Social Council – ECOSOC) dan bertanggungjawab terhadap usaha pembangunan di negara anggota PBB
- ✦ 2000 – 2005 : wakil khas Setiausaha Agung PBB ke Myanmar

9.3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa- Bangsa Bersatu(PBB)

DR. JOMO KWAME SUNDARAM
Ahli akademik

- ✎ Disember 2004 : dilantik sebagai Penyelaras Penyelidikan(Kehormat) Kumpulan Antara Kerajaan G24 bagi Hal Ehwal Kewangan dan Pembangunan Antarabangsa
- ✎ 2005 : dilantik sebagai Penolong Setiausaha Agung bagi Jabatan PBB Hal Ehwal Ekonomi dan Sosial
- ✎ 2012 – 2015 : dilantik sebagai Penolong Ketua Pengarah dan Penyelaras Pembangunan Ekonomi dan Sosial di Pertubuhan Makanan dan Pertanian PBB

TAN SRI ABOO SAMAH ABOO BAKAR
Pegawai tentera

- ✎ 1994 : Dilantik sebagai Pemerintah Tertinggi UNOSOM II di Somalia
- ✎ Warga Malaysia pertama yang diberi kepercayaan untuk menjadi Pemerintah Tertinggi Tentera PBB
- ✎ Pelantikan ini menandakan pengiktirafan PBB dan masyarakat antarabangsa terhadap komitmen Malaysia dalam usaha mengembalikan keamanan sejagat serta keprihatinan dalam soal kemanusiaan

9.4

Malaysia dalam Komanwel

1

KOMANWEL

- Merupakan sebuah badan yang dianggotai oleh negara bekas tanah jajahan dan naungan British yang telah merdeka
- Ditubuhkan untuk membina semangat setia kawan negara anggota serta mewujudkan kerjasama dalam pelbagai bidang

2

PENYERTAAN MALAYSIA

- Malaysia memperjuangkan hak asasi manusia, kerjasama ekonomi, pembangunan bidang sosial serta terlibat dalam pengurusan isu antarabangsa melalui Komanwel
- Contoh : Penyertaan dalam Sukan Komanwel dan membangkitkan pelbagai isu seperti Dasar Aparteid dalam Commonwealth Heads of Government Meeting (CHOGM) (Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel)

9.4

Malaysia dalam Komanwel

3

SUMBANGAN MALAYSIA

1

Rancangan Colombo

- Merupakan rancangan pembangunan ekonomi dan sosial di bawah Komanwel yang dilaksanakan sejak tahun 1951
- Bertujuan menangani masalah kemiskinan dalam kalangan anggota masyarakat Komanwel
- Negara yang menghadapi masalah kemiskinan dapat mendapat khidmat nasihat berkaitan dengan pendidikan, pertanian, teknikal dan kesihatan
- Malaysia terlibat dalam program latihan untuk kakitangan awam dan pembangunan sektor swasta sejak tahun 1995
- Malaysia memberikan bantuan dalam pelbagai bidang kepada negara anggota yang belum membangun melalui Rancangan Colombo ini

THE COLOMBO PLAN

9.4

Malaysia dalam Komanwel

3

SUMBANGAN MALAYSIA

2

Kerjasama Pertahanan

- Malaysia terlibat dalam kerjasama pertahanan melalui perjanjian yang ditandatangani pada 12 Oktober 1957 antara Britain dengan Tanah Melayu
- Perjanjian tersebut memperkukuh pertahanan dan keselamatan negara
- Perjanjian tersebut membolehkan Britain serta negara Komanwel memberikan komitmen terhadap pertahanan negara
- Kerajaan menyediakan kemudahan kepada tentera Britain dan pasukan Simpanan Strategik Komanwel sama ada untuk obligasi Komanwel mahupun keperluan antarabangsa

9.4

Malaysia dalam Komanwel

3

SUMBANGAN MALAYSIA

3

Kerjasama Ekonomi

- Negara Komanwel merupakan antara rakan dagang Malaysia yang utama
- Komoditi utama negara dieksport ke negara Komanwel dengan lebih mudah
- Pelbagai kemudahan turut disediakan seperti kemudahan kredit dan bantuan dana Komanwel
- Pelaburan daripada negara Komanwel juga penting kepada pembangunan ekonomi negara

9.4

Malaysia dalam Komanwel

3

SUMBANGAN MALAYSIA

4

Penentangan Dasar Aparteid

- Dasar Aparteid menjadi isu penting yang menarik perhatian Komanwel
- Malaysia lantang menentang dasar ini
- Asas penentangan Malaysia disebabkan dasar ini menyalahgunakan hak asasi manusia dengan membezakan hak seseorang berdasarkan warna kulit
- Ketegasan Malaysia bersama-sama negara lain menyuarakan isu ini dalam Komanwel menyebabkan Afrika Selatan menarik diri daripada Komanwel

9.4

Malaysia dalam Komanwel

3

SUMBANGAN MALAYSIA

5

Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM)

- Malaysia turut terlibat dalam Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel(CHOGM) yang diadakan dua tahun sekali
- Persidangan ini diadakan bagi membincangkan isu semasa antarabangsa yang berkaitan dengan negara anggota
- Pada tahun 1989, Malaysia dipilih menjadi tuan rumah persidangan ini

9.4

Malaysia dalam Komanwel

3

SUMBANGAN MALAYSIA

6

Sukan Komanwel

- Sukan Komanwel merupakan sukan yang kedua terbesar di dunia selepas Sukan Olimpik
- Sukan ini diadakan setiap empat tahun sekali
- Penyertaan Malaysia dalam sukan ini mampu mengeratkan hubungan antara negara anggota
- Pencapaian atlet kita dalam sukan ini telah mengharumkan nama negara
- Malaysia pernah menjadi tuan rumah sukan ini pada tahun 1988

CGF

9.5

Cabaran Mengukuhkan Dasar Luar

Dasar luar Malaysia memasuki fasa baharu sejak tahun 1970-an. Perubahan yang berlaku dalam ekonomi, sosial dan politik pada peringkat antarabangsa turut memberikan kesan kepada negara kita. Tempoh masa ini menjadi penting dalam sejarah dasar luar Malaysia kerana merupakan tempoh pengukuhan serta menguji kemampuan Malaysia menghadapi cabaran baharu. Cabaran ini meliputi aspek politik, pertahanan dan ekonomi.

CABARAN POLITIK ANTARABANGSA

1

- ▲ Malaysia mengamalkan dasar berkecuali apabila menjalinkan hubungan dengan negara luar tanpa mengira ideologi. Keadaan ini membolehkan Malaysia menjalinkan hubungan dengan negara China melalui lawatan oleh Tun Abdul Razak Hussein ke negara tersebut.

CABARAN POLITIK SERANTAU

- ▲ Perluasan pengaruh komunis di Indochina menyebabkan ketidakstabilan kepada rantau Asia Tenggara. Hal ini menyebabkan berlakunya kebanjiran pendatang asing Vietnam di Asia Tenggara. Malaysia turut terkesan dengan perkembangan tersebut. Pada tahun 1976, Malaysia menggerakkan usaha menyokong Sidang Kemuncak Ketua-Ketua Negara ASEAN di Bali, Indonesia, bagi membincangkan pergolakan di Indochina serta masa hadapan rantau Asia Tenggara.

2

9.5

Cabaran Mengukuhkan Dasar Luar

CABARAN KESELAMATAN DAN PERTAHANAN

-
- ▲ Anglo-Malaysian Defence Agreement (AMDA), iaitu perjanjian antara Malaysia dengan Britain ditamatkan pada tahun 1971.
 - ▲ Berikutan itu, Malaysia menandatangani perjanjian pertahanan baharu, iaitu Five Power Defence Arrangements (FPDA) atau Perjanjian Pertahanan Lima Negara pada 15 April hingga 16 April 1971 yang melibatkan Malaysia, Singapura, Britain, New Zealand dan Australia. Malaysia akan memperoleh bantuan teknikal dan latihan bersama bagi memperkukuh pertahanan dan keselamatan negara melalui FPDA.
 - ▲ Malaysia turut bekerjasama dengan negara ASEAN dalam memperkuatkan pertahanan dan keselamatan rantau Asia Tenggara. Mesyuarat Menteri-Menteri Pertahanan ASEAN diadakan bagi membincangkan kerjasama ini.
 - ▲ Malaysia juga menandatangani perjanjian sempadan dengan Thailand pada tahun 1965 untuk menangani isu keselamatan.

CABARAN PEMBANGUNAN EKONOMI

-
- ▲ Cabaran utama yang dihadapi oleh Malaysia dalam ekonomi ialah wujudnya dominasi negara maju bagi menentukan harga komoditi bijih timah, getah, hasil minyak dan gas negara.
 - ▲ Malaysia menjadi anggota pertubuhan antarabangsa seperti International Tin Council (ITC) atau Majlis Timah Antarabangsa dan General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) atau Perjanjian Umum Tarif dan Perdagangan.
 - ▲ Desakan Malaysia agar harga barangan dapat dikawal disuarakan melalui organisasi ini bagi membolehkan Malaysia memperoleh hasil daripada minyak dan gas.
 - ▲ Selain itu, Malaysia menubuhkan PETRONAS pada tahun 1974 untuk membangunkan sektor minyak dan gas negara.

9.6

Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara(ASEAN)

ASEAN

- ❖ Persatuan Negara-negara Asia Tenggara(ASA) ditubuhkan pada tahun 1961 merupakan gabungan pertama yang melibatkan tiga negara di Asia Tenggara, iaitu Malaysia, Filipina dan Thailand.
- ❖ Pada tahun 1963, persefahaman yang membabitkan antara Malaysia, Filipina dan Indonesia(MAPHILINDO) diwujudkan bagi menyelesaikan isu pembentukan Malaysia. Namun begitu, MAPHILINDO gagal mencapai matlamatnya.
- ❖ Dalam usaha untuk meningkatkan semangat setia kawan dan keserantauan, maka diwujudkan ASEAN pada 8 Ogos 1967. Pada peringkat awal, pertubuhan ini hanya dianggotai oleh lima negara, iaitu Malaysia, Indonesia, Singapura, Filipina dan Thailand. Kemudiannya, ASEAN menerima lima anggota baharu, iaitu Brunei, Myanmar, Laos, Kemboja dan Vietnam. Pertubuhan ASEAN dianggap sebagai kejayaan cemerlang terhadap dasar luar Malaysia.

PELIBATAN MALAYSIA

- ❖ Malaysia memberikan perhatian yang serius dalam hubungannya dengan negara serantau.
- ❖ Malaysia berpandangan bahawa keselamatan dan keutuhan masa hadapan berkaitan rapat dengan kemantapan dan keamanan kawasan Asia Tenggara.
- ❖ Keselamatan Malaysia tidak akan terjamin selagi jirannya hidup berpecah belah.
- ❖ Pelibatan Malaysia dalam negara serantau membolehkan negara kita menjadi anggota ASEAN memberikan manfaat dalam ekonomi, sosial dan politik.

ASEAN SUMMIT AND RELATED SUMMIT
11 - 15 NOVEMBER 2018, SINGAPORE

ZON AMAN, BEBAS DAN BERKECUALI(ZOPFAN)

- ❖ Deklarasi Zone of Peace, Freedom and Neutrality(ZOPFAN) atau Zon Aman, Bebas dan Berkecuali diumumkan pada tahun 1971 di Kuala Lumpur. Deklarasi ini menjadi subjek penting yang dikemukakan oleh Malaysia dalam ASEAN.
- ❖ Langkah Malaysia menjalinkan hubungan dengan China turut dilihat sebagai sebahagian daripada pengisian konsep ZOPFAN tersebut.
- ❖ Malaysia menjadikan ASEAN sebagai platform terpenting untuk mengisytiharkan perubahan dasar luar negara pada peringkat serantau dan global. Langkah ini termasuklah mendapatkan pengiktirafan daripada kuasa besar seperti Amerika Syarikat, Rusia dan China.

9.6

Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara(ASEAN)

PENYELESAIAN KONFLIK SERANTAU

- ❖ Malaysia terlibat secara aktif mencari penyelesaian dalam konflik politik yang berlaku di Indochina, terutamanya di Vietnam dan Kemboja kerana dibimbangi akan menjejaskan kestabilan rantau Asia Tenggara.
- ❖ Konflik di Vietnam dan Kemboja berkaitan dengan ancaman komunis dan pelarian. Malaysia menyeru agar kuasa besar tidak campur tangan dalam isu di Vietnam. Isu di Kemboja pula berjaya diselesaikan melalui pilihan raya pada tahun 1993. Malaysia turut menghantar pasukan pengaman di bawah PBB(Misi UNTAC).

KERJASAMA EKONOMI

- ❖ Negara anggota ASEAN merupakan rakan dagang Malaysia yang penting. Kerjasama ekonomi ASEAN bermula sejak tahun 1970-an.
- ❖ Pada tahun 1978, Projek Industri ASEAN(AIP) dimulakan. Antara projek yang berjaya termasuklah pengeluaran baja urea di Indonesia(1948) dan Malaysia(1986). Pengeluaran baja fosfat dan kuprum di Filipina serta penghasilan serbuk soda di Thailand juga berjaya dilaksanakan. Potensi perdagangan antara negara ASEAN yang besar menyebabkan Malaysia mempromosikan dan menyokong konsep integrasi ekonomi ASEAN. Sokongan ini diharap mewujudkan satu pasaran tunggal ASEAN yang bebas seperti penggunaan mata wang ASEAN.
- ❖ Dalam meningkatkan perdagangan antara negara ASEAN ini, beberapa insentif dilaksanakan termasuklah melalui Skim Keutamaan Perdagangan(SKP) yang dicadangkan pada tahun 1976. Pemotongan cukai barangan dilakukan melalui skim ini. Malaysia menawarkan pemotongan cukai ke atas pelbagai jenis produk keluaran negara anggota ASEAN.

6TH ASEAN – US SUMMIT 15 NOVEMBER 2018, SINGAPORE

KERJASAMA SOSIAL

- ❖ Malaysia menjalinkan kerjasama sosial melalui penubuhan Southeast Asian Ministers of Education Organisation(SEAMED) atau Pertubuhan Menteri-Menteri Pendidikan Asia Tenggara.
- ❖ Kerjasama dalam semua bidang yang berkaitan dengan pendidikan, pertukaran pelajar dan penubuhan pusat serantau pendidikan seperti pembinaan The Regional Centre for Education in Science and Mathematics(RECSAM) atau Pusat Serantau Pendidikan untuk Sains dan Matematik di Pulau Pinang.
- ❖ Kerjasama dalam bidang kebudayaan dilaksanakan seperti mengadakan festival kebudayaan dan kesenian melalui penubuhan Tabung Kebudayaan ASEAN.
- ❖ Sukan SEA dilaksanakan untuk menjalinkan kerjasama dalam sukan.

9.7

Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak(NAM)

PELIBATAN MALAYSIA DALAM NAM

- # Selepas mencapai kemerdekaan, Malaysia mengamalkan dasar probarat. Ketika itu, Malaysia menolak untuk bersikap neutral dan menyertai sebarang pakatan negara tanpa pihak kerana hal ini akan menyebabkan negara terjerumus dalam konflik antarabangsa.
- # Walau bagaimanapun, dasar ini ditamatkan dan Malaysia mengubah dasarnya dengan mengamalkan dasar berkecuali dan terlibat secara aktif dalam NAM.
- # Pelibatan Malaysia dalam NAM membolehkan Malaysia menjalinkan hubungan yang lebih terbuka dengan pelbagai pihak tanpa sebarang sekatan.

9.7

Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)

PERANAN MALAYSIA DALAM NAM

- # Penyertaan Malaysia dalam NAM bermula dengan kehadiran Muhammad Ghazali Shafie, iaitu Setiausaha Tetap Kementerian Luar Negeri dalam mesyuarat penyediaan bagi Sidang Kemuncak di Dar es Salam, Tanzania pada bulan April 1970. Penyertaan dalam NAM merupakan satu bukti bahawa Malaysia mengubah dasar luarnya daripada probarat kepada dasar yang lebih terbuka berasaskan prinsip neutral, aman bebas dan berkecuali.
- # Sejak menyertai NAM, Malaysia memainkan peranan penting dalam pelbagai bidang. Kelantangan Malaysia menyuarakan pandangan tentang pelbagai isu yang melibatkan negara anggota NAM telah menaikkan nama negara kita. Peranan Malaysia juga dapat dilihat melalui kesediaan menjadi tuan rumah Sidang Kemuncak NAM pada tahun 2003, menjadi Pengerusi NAM, memperjuangkan pelbagai isu seperti dasar Apartheid, isu Palestin dan Bosnia dan Herzegovina serta melaksanakan dasar aman dan berkecuali.

9.7

Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)

TUAN RUMAH SIDANG KEMUNCAK DAN Pengerusi

- # Malaysia menjadi tuan rumah kepada Sidang Kemuncak NAM kali ke-13 pada tahun 2003. Dalam sidang ini, deklarasi Kuala Lumpur menyatakan sikap NAM terhadap isu Palestin serta serangan Amerika Syarikat ke atas Iraq yang dianggap sebagai satu pencerobohan kuasa besar terhadap negara kecil.
- # Malaysia menjadi tuan rumah bagi Sidang Kemuncak NAM membuktikan kemampuan Malaysia dalam mengendalikan persidangan bertaraf dunia.
- # Negara kita menjadi Pengerusi NAM dari tahun 2003 hingga tahun 2006. Tugas ini dilaksanakan dengan jayanya oleh Tun Abdullah Ahmad Badawi yang juga Perdana Menteri Malaysia ketika itu. Perkembangan ini menjulang nama Malaysia dalam kalangan negara anggota. Bagi menggalas tanggungjawab sebagai Pengerusi, Malaysia berusaha untuk meningkatkan tahap kemajuan dan pembangunan anggota NAM serta bekerjasama agar menjadi organisasi yang dihormati.

9.7

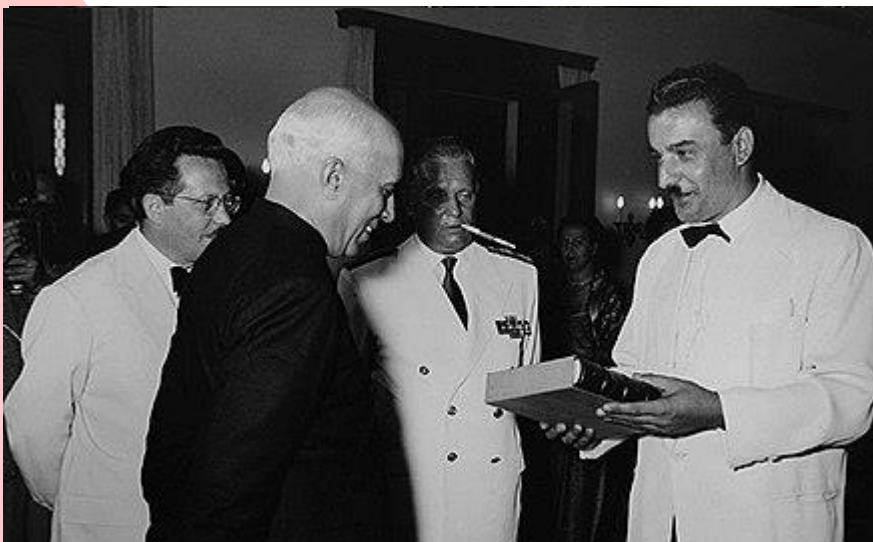
Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak(NAM)

PERANAN DALAM POLITIK

- # Malaysia lantang menyuarakan isu pencerobohan terhadap hak asasi manusia dan negara lain seperti isu Aparteid serta Bosnia dan Herzegovina.
- # Malaysia menjadikan NAM sebagai platform menyuarakan sikap Malaysia terhadap isu Aparteid. Malaysia bersetuju agar tekanan politik dan ekonomi dikenakan kepada Afrika Selatan bagi menangani isu ini.
- # Malaysia membangkitkan isu berkaitan dengan Bosnia dan Herzegovina yang sedang ditekan oleh Serbia pada Sidang Kemuncak NAM di Jakarta, Indonesia(1992). Kedudukan Yugoslavia, salah sebuah negara pengasas NAM digantung daripada pertubuhan ini. Tindakan menggantung keahlian Yugoslavia merupakan hasil kejayaan bersama Malaysia dan negara anggota yang lain. Malaysia turut menerima sejumlah pelarian Bosnia dan Herzegovina.

9.7

Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)

DASAR KEAMANAN DAN BERKECUALI

- # Sejak penglibatan Malaysia dalam NAM, suara serta pandangan Malaysia yang meminta agar rantau Asia Tenggara diterima sebagai sebuah kawasan berkecuali sering diutarakan.
- # Malaysia berpandangan bahawa negara kuasa besar seperti China, Rusia dan Amerika Syarikat perlu mengakuinya serta tidak campur tangan atau memberikan tekanan kepada negara di rantau tersebut.
- # Dalam isu kawalan senjata nuklear, Malaysia menandatangani Perisytiharan Lusaka pada tahun 1970 sebagai iltizam NAM mendesak pengharaman senjata tersebut.

9.8

Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam(OIC)

PERTUBUHAN KERJASAMA ISLAM(OIC)

- ✦ Dianggotai oleh 57 buah negara
- ✦ Ditubuhkan pada 25 September 1969 bersempena dengan Persidangan Dunia Islam pertama di Rabat, Maghribi, ketika memuncaknya serangan ganas terhadap Masjid al-Aqsa oleh puak Zionis
- ✦ Tindakan puak Zionis itu mendorong para pemimpin Islam menubuhkan sebuah penubuhan antarabangsa untuk memperjuangkan kepentingan umat Islam dalam segenap bidang di seluruh dunia

PELIBATAN MALAYSIA

- ✦ Pelibatan Malaysia dalam isu masyarakat Islam antarabangsa sebenarnya bermula sejak era Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj. Beliau menyuarakan agar diwujudkan sebuah pertubuhan Islam untuk menjaga kepentingan masyarakat Islam di seluruh dunia. Hasrat ini semakin kuat selepas berlangsungnya Persidangan Pertama Kongres Islam Sedunia Rantau Asia Tenggara pada tahun 1964 di Kuala Lumpur. Pada bulan April 1969, Kuala Lumpur menjadi tuan rumah kepada Persidangan Islam Antarabangsa. Agenda yang diputuskan di Kuala Lumpur ini dibawa ke Rabat, Maghribi, sehingga tertubuhnya OIC. Perbincangan tentang pelibatan Malaysia dalam OIC dapat dilihat melalui pelantikan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sebagai Setiausaha Agung Pertama. Malaysia pernah menjadi Pengerusi OIC dan membangkitkan pelbagai isu berkaitan dengan masyarakat Islam.

9.8

Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam(OIC)

SETIAUSAHA AGUNG PERTAMA

- ✦ Pelibatan Malaysia dalam OIC dapat dilihat melalui pelantikan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sebagai Setiausaha Agung yang pertama dan memegang jawatan tersebut antara tahun 1970 hingga tahun 1974.
- ✦ Tugas utama Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj ini adalah untuk mengukuhkan OIC dan memastikan masyarakat Islam di seluruh dunia mendapat pembelaan yang sewajarnya.

PENGERUSI OIC

- ✦ Malaysia turut memainkan peranan penting dalam OIC apabila Tun Abdullah Ahmad Badawi, Perdana Menteri Malaysia kelima dilantik sebagai pengerusi pertubuhan ini pada tahun 2003.
- ✦ Sebagai pengerusi, Malaysia berhadapan dengan tohmahan yang sedang melanda masyarakat Islam kerana sering dikaitkan dengan 3K, iaitu keganasan, kemiskinan dan kemunduran. Malaysia mengetengahkan nilai kesederhanaan dan menolak keganasan.

9.8

Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam(OIC)

PEMBANGUNAN PENDIDIKAN

- ✳️ Malaysia bersama-sama OIC memberikan penekanan kepada pembangunan sosial terutamanya dalam bidang pendidikan melalui pembiayaan pelajaran dan kebajikan.
- ✳️ Usaha ini ditunjukkan melalui pembinaan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia(UIAM) serta memberikan biasiswa kepada pelajar dari negara OIC untuk belajar di universiti ini.

MENANGANI ISU POLITIK NEGARA ISLAM

- ✳️ Pelibatan Malaysia dalam OIC jelas kelihatan sewaktu menyuarakan pandangan tentang isu politik yang melanda negara Islam seperti Palestin, Afghanistan dan perang Iran-Iraq.
- ✳️ Malaysia menjadi perantara bagi menyelesaikan konflik Iran-Iraq melalui OIC. Berikutan pengumuman gencatan senjata antara Iran-Iraq pada bulan Ogos 1988, sepasukan 15 orang pegawai tentera Malaysia menyertai pasukan tentera pemerhati PBB.
- ✳️ Malaysia memberikan sokongan kuat kepada perjuangan rakyat Palestin dan Palestine Liberation Organization(PLO) atau Pertubuhan Pembebasan Palestin. Malaysia menjadi tuan rumah bagi Persidangan Kecerantauan Asia berkaitan dengan Palestin di Kuala Lumpur pada bulan Mei 1983. Negara kita menyokong hak rakyat Palestin bagi menentukan nasib sendiri termasuk hak mereka untuk mempunyai sebuah negara yang merdeka.
- ✳️ Malaysia juga menyokong perjuangan Mujahidin Afghanistan terhadap Regim Kabul. Regim Kabul ini dibantu oleh Kesatuan Rusia sejak tahun 1979. Malaysia membenarkan Mujahidin Afghanistan membuka pejabat perwakilan di Kuala Lumpur pada tahun 1984.

9.8

Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam(OIC)

PEMBANGUNAN EKONOMI

- ✦ Malaysia turut aktif membangunkan ekonomi negara anggota OIC. Negara kita menyokong aktiviti Islamic Development Bank(IsDB) atau Bank Pembangunan Islam yang ditubuhkan pada tahun 1973. Malaysia menyertai IsDB pada tahun 1974 dan memperoleh faedah berupa pinjaman daripada bank ini untuk membiayai projek pembangunan negara. Penubuhan IsDB turut membawa perkembangan penting dalam sistem perbankan Islam melalui penubuhan bank Islam di serata dunia seperti Dubai Islamic Bank(1975), Islamic Bank of Bahrain(1979) dan Bank Islam Malaysia Berhad(1983).

**Islamic
Development
Bank**

Hubungan baik yang terjalin antara Malaysia dengan negara lain bagi mengukuhkan kedudukan negara dalam pelbagai aspek, iaitu ekonomi, sosial dan politik.

Pelibatan Malaysia dalam beberapa organisasi dunia seperti PBB dan OIC mencerminkan sikap keprihatinan dan tanggungjawab negara dalam menangani dan menyelesaikan masalah yang berlaku sama ada di dalam negara atau di luar negara.

Sikap ambil tahu dan bertanggungjawab amatlah penting dalam diri seseorang untuk kebaikan keluarganya dan masyarakat bagi memastikan keharmonian dan kesejahteraan dapat dikekalkan.

Hubungan baik antara Malaysia dengan negara serantau mampu membangunkan negara. Sikap prihatin negara kita terhadap isu yang berlaku pada peringkat serantau dan antarabangsa membuka mata negara lain untuk turut menghulurkan bantuan kepada negara yang memerlukan.

RUMUSAN BAB

Dasar luar Malaysia terus diperkukuh selepas kemerdekaan. Wisma Putra memainkan peranan penting dalam mencorakkan dan menggubal dasar luar yang mampu memberikan faedah kepada negara serta mengekalkan kedaulatan negara. Pelibatan Malaysia dalam pelbagai pertubuhan pada peringkat serantau dan antarabangsa menjadi platform kepada negara kita menyuarakan pandangan dalam pelbagai aspek. Pandangan ini meliputi aspek ekonomi, sosial dan politik terutamanya isu yang mempunyai kaitan serta kepentingan kepada Malaysia.

